

1

Topikala calcineurinhämmare

Maja Modin
Specialistläkare dermatologi och venerologi
Hud- och könsvård, Sahlgrenska universitetssjukhuset

maja.modin@vgregion.se

Längd ca 5 minuter
Senast uppdaterad 20250811

2

Vad är calcineurinhämmare?

Immunosupprimerande läkemedel

Ciklosporin, 70-talet

Tacrolimus 1987

Streptomyces tsukubensis

Antiinflammatorisk effekt på huden

TCI (topical calcineurin inhibitor) lanserades 2000

木野 亨

3

Hur fungerar calcineurinhämmare?

Hämmar calcineurin, enzym som aktiverar T-lymfocyter

Ger minskad frisättning av pro-cytokiner som hämmar syntes av IL-2, IFN-gamma, TNF-alfa etc.

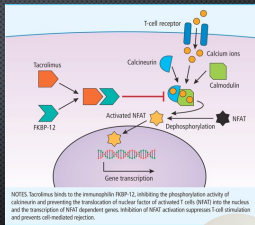

Bild lånad från: Biddle, K. and Ahmed, S.H. (2019), Tacrolimus. Pract Diab, 36: 33-35. <https://doi.org/10.1007/s00125-019-1420-9>

4

TCI – vilka finns?

Tacrolimus – Protopic®. Salva 0,1% eller 0,03%

Pimecrolimus – Elidel®. Kräm 1%.

Nakagawa H. (2006). Comparison of the efficacy and safety of 0.1% tacrolimus ointment with topical corticosteroids in adult patients with atopic dermatitis: review of randomised, double-blind clinical studies conducted in Japan. Clinical drug investigation, 26(5), 235–246.

5

Användningsområden TCI

Godkänd indikation:

- Atopisk dermatit

Off-label

- Psoriasis
- Seborrisk dermatit
- Lichen sclerosus
- Perioral dermatit
- Lichen planus
- ...

6

Fördelar TCI

- Ingen risk för hudatrofi och striae
- Lämpliga för känsliga hudområden
- Minimal systemisk absorption
- Underhållsbehandling

Biverkningar TCI

- Brännande känsla, rodnad, klåda vanligt initialt
- Tidigare: Hypotetisk risk hudcancer med UV-exponering

Asgeri MM et al. Association Between Topical Calcineurin Inhibitor Use and Keratinocyte Carcinoma Risk Among Adults With Atopic Dermatitis. JAMA Dermatol. 2020;156(10):1066–1073.

7

Sammanfattning

- Immunsuppressivt med antiinflammatorisk effekt
- Takrolimus och pimekrolimus: indikation atopisk dermatit
- Topicala calcineurinhämmare mycket använt inom dermatologin, mindre biverkningar, ofta god effekt
- Ingen evidens för farhågor kring ökad risk för hudcancer

8

NATIONELLT BEHANDLINGSCENTRUM FÖR DERMATOLOGI OCH VENEROLOGI – PROFESSOR FÖRELÄSNINGAR

9